

'Türk musikisini ayağa kaldıran adam'

Münir Nurettin, klasik Batı müziğinden de büyük keyif alır. Özellikle Beethoven ve Mozart'ın konçertolarını severek dinler. Kızı Meral küçükken bir gün, "Bach'ın müziği çok kötü, ben hiç sevmiyorum" demek gafletinde bulunur. Babası, bir ay süreyle her gün saatlerce kızına Bach dinletir ve sonunda sözlerini geri alan kızına, "Kötü müzik yoktur, dinlemeye alışmamış kulak vardır" diye ders verir. Yıllar sonra, genç kızlığın eşğine gelen torunu Nükhet, avaz avaz Beatles plakları çalarken isyan eder Münir Nurettin. "Sabahtan akşama kadar bu kötü müziği dinlemeye mecbur muyuz!" diye çıkışan babasını, kızı Meral yatıştırır: "Siz ne demiştiniz bana? Kötü müzik yoktur, dinlemeye alışmamış kulak vardır babacığım." Ertesi sabah, banyoda tıraş olan Münir Bey'in sesi duyulur: "Lalay la, la lay la, la lay la". Münir Nurettin alaturka ağızla Beatles'ın ünlü "It's Been A Hard Day's Night"ı mırıldanıyordu.

Yahya Kemal, Münir Nurettin'in Nişantaşı'ndaki evine, akşam yemeğine çağırılmıştır. İki yakın dost o gece başbaşa dırlar. Yemeğin sonunda Münir Nurettin, "Üstadım" der, "sana bir hediyem var!" Yahya Kemal meraklanmıştır: "Nedir Münir?" Kızı, Münir Nurettin'e tamburunu getirir. Münir Bey hem çalar, hem de Yahya Kemal'e, onun, 'muhayyer' makamında yeni bestelediği iki rubaisini okur: "Çepçevre bahar içinde bir yer gördük/ Ferhad ile Şirin'i beraber gördük/ Baktık geceden fecre kadar ellerde/ Yıldızlara yükselen kadehler gördük"... Yahya Kemal'in gözlerinden yaşlar süzülmemektedir. Arkadaşının kolunu sımsıkı tutar. "Bana söz ver Münir" der. "benim şiirlerimi senden başka hiç kimse bestelemeyecek. Buna müsaade etmeyeceksin. Onları ancak sen besteleyebilirsin."

Münir Nureddin Selçuk'u 15 yıl önce yitirmiştik...

DUYGU DURGUN

"1930'un soğuk bir Şubat günü... İstiklal Caddesi'ndeki Fransız Tiyatrosu (sonradan Ses Tiyatrosu, günümüzde Ortaoyuncuları Tiyatrosu) tıklım tıklım doludur. İstanbulluların yakından tanıdığı, Prenses Zehra Hanımefendi'nin 'Bülbülüm' adını taktığı, Hakkı Süha Gezgin'in 'Allah'ın Sazı' diye tanımladığı bir ses sanatçısının konseri var. Salonda cici bici, şık hanımefendilerin çoğunlukta olduğu, 'nehiz' bir kalabalık... İkinci sırada, annesiyle babasının arasında oturan sekiz-dokuz yaşlarında bir erkek çocuğu, gözleri faltası gibi açılmış, nefesini tutmuş, hiç kıılmadan, büyülenmişcesine sahneye bakıyor... Gözlerini, adının 'frak' olduğunu sonradan öğreneceği, siyah, çok sık bir giysi içinde, ayakta şarkılarını okuyan soliste dikmiş."

O solist, "Türk musikisini ayağa kaldıran adam" Münir Nurettin Selçuk'tan başkası değildir.

Ünlü Türk müziği yorumcusu ve bestekârı Münir Nurettin Selçuk'un, 28 Nisan 1981 tarihinde aramızdan ayrılışının üzerinden tam on beş yıl geçti. 1900 yılında İstanbul'da doğan, ömrü boyunca bu şehirde yaşayan, en ölümsüz yapıtlarını bu şehir için yazan Selçuk, ardından Doğu insanının müzik anlayışını, Batı disiplini ve estetiği ile bütünleştiren bir "müzik devrimi" bıraktı bizlere...

Selçuk'un ölümünün 15. yılında, Sel Yayıncılık ünlü sanatçının yaşamöyküsünü, Ayşe Kulin'in yayına hazırladığı "Bir Tatlı Huzur" adlı albüm-kitap ile sunuyor Münir Nurettin'in sevenlerine ve bu önemli müzik adamı hakkında daha çok şey bilmek isteyen meraklılara. Ayşe Kulin, kitabı hazırlarken Münir Nurettin'in, hayatta olan bazı yakın dostlarına başvurmuş. Büyük ölçüde tanıklıklara dayanan bu kitabı yayına hazırlarken karşılaştığı en büyük engeli, o kuşaktan çok az kişinin hayatta oluşu olarak açıklıyor Kulin. "Selçuk'un kızı Meral'in önerdiği bazı kişilerle görüştüm. Ama işin üzücü yanı, müzisyen arkadaşlarından pek çoğu artık yaşamıyorlardı. Tamamen rastlantı eseri olarak karşılaştığım bazı aile dostları ya da komşuları ise hiç ummadığım ölçüde yardımcı oldular kitabın hazırlanışına." Kulin, görüştüğü kişilerin şu ortak özelliğine dikkat çekiyor:

"Hepsi de Münir Nurettin'i bir musiki adamı olarak göklere çıkarıyorlardı." Kişiliğinde klasik "Osmanlı" aile terbiyesi, bilgisi ve hoşgörüsünü Batı kültürü, birikimi ve görgüsüyle birleştiren Münir Nurettin Selçuk'un 1917 yılından bu yana arkadaşı olan tanburi Refik Fersan'ın anlattıkları çok ilginç Kulin'e göre. İlk tanıştıkları günü şöyle anlatmış Fersan:

"Kendisini ilk olarak Dar'ül Elhan icra heyetine devam ettiği sıralarda, Ziya Paşa merhum başkanlığında, o devrin en değerli musiki

üstatlarından oluşan 'Encümen-i Musiki' heyeti huzurunda dinlemiştim. İsmail Efendi'nin Yegâh bestesinin usullerini tam hakkı ile verecek harikulade bir üslup ve eda ile ve bütün incelikleriyle oya gibi okumaya başladığı zaman, bu çocuk denecek gencin yaşı ile mütenasip olmayacak derecede dehası karşısında adeta kendimizden geçmiştik."

Müziği neredeyse bir ibadet sayan, "alaturka" sözcüğü ile küçümsenen Türk musikisini meyhanelerden alıp sigara bile içilmeyen, nara atmak bir yana, öksürülmeden tiyatroların sahnesine çıkaran Münir Nurettin'in Atatürk ile de anıları var. Söylentilere göre, Atatürk'ün içki sofralarına sık sık çağırılan Münir Nurettin, böyle anlarda biraz daha hürrem olurmuş. Ruşen Şefik aktarıyor:

"Söylentiye göre, bir masa âleminde Münir Nurettin şarkı söylerken Atatürk şarkıya karışıyor ve Münir'i kendini takibe zorluyor. Münir, bu yüzden zaman zaman besteyi bozmaya mecbur oluyor ve asabileşiyor. Sonunda dayanamayarak Atatürk'e bu işi bırakmasını söylüyor. Atatürk alımp güceniyor ve çok sevdiği sanatçısı dinleme zevkinden kendini bir süre yoksun bırakıyor."

Aneka Atatürk'ün öfkesi uzun süren bir öfke değildir. Bursa'da Çelik Palas'ta karşılaştıkları zaman sofrasına ünlü bestekârı da çağırır. Barışmak için ilginç bir yol seçmiştir Atatürk. Rakı bardağını işaret ederek Münir Nurettin'den başının üstüne koymasını ister. Arka cebinden bir tabanca çıkarır ve dikkatli bir şekilde nişan alarak tetiğe basar. Kursun, kadehi değil, arkadaki direği hedef almıştır. Ve Atatürk, Münir Nurettin'i yanına çağırarak şöyle der ona:

"Sesin gibi, zekâ ve cesaretinin de mükemmel olduğunu ispat ettin, haydi bize bir şarkı oku da dinleyelim." Ve bu defa şarkıya hiç karışmaksızın "tatlı tatlı dinler" ünlü sanatçısı.

Ayşe Kulin, kitabı hazırlarken çeşitli ilginç anekdotlarla karşılaşmanın verdiği heyecanı anlatırken ünlü bestekârın kişiliğine ilişkin ilginç ayrıntılara da tanık olduğunu söylüyor:

"Dış görünümüne gösterdiği özen kadar, sanatı konusunda da çok titizmiş. Konsere geç gelen bir kişiyi asla salondan içeri almazmış. İçeri girmek isteyen olursa konseri yarıda kesermiş. Provalarda ise tam anlamıyla fırtına gibiymiş. Gerektiği zaman hırçınlaşan, ama ekibinde çalışan insanları asla kırmayan ince kişiliğiyle yaptığı işe müthiş saygı duyan bir adammış Münir Nurettin."

Bir de, her büyük sanatçının "olmazsa olmaz" özelliği olan güzelliğe, yeni heyecanlara düşkünlüğü var: "Yaşamında aşka her zaman yer vermiş. Aşk olmadığı an, ölümüne dek elbette, neredeyse yok gibi."

Adı, Türk müziğinde gerçekleştirdiği "devrim"le özdeşleşen, "Alaturka musikiyi ayağa kaldıran adam" olarak anılan Münir Nurettin Selçuk'u konu alan "Bir Tatlı Huzur", mayıs ayının ilk haftasında satışa çıkarılacak.

